

ТЕМА – 3

Адвокатське самоврядування

Адвокат не є звичайним представником сторони, а виступає одночасно як речник суспільства.

- Е.Васьковський

Єдиний спосіб робити великі справи – любити те, що ви робите.

- Стів Джобс

Той, хто сміє змарнувати одну годину часу, не зрозумів цінності життя.

- Чарльз Дарвін

Слово схоже на дзеркало. Як дзеркало образ тіла і лица показує, так і бесіда особливість душевного образу виявляє.

- Фотій

ПЛАН

1. Засади та завдання адвокатського самоврядування.
2. Організаційні форми адвокатського самоврядування.
3. Порядок здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката.

Самостійне опрацювання:

1. Організація роботи в адвокатських об'єднаннях та приватної адвокатської діяльності. Порядок реєстрації адвокатської об'єднань та принципи їх діяльності
2. Фінансове забезпечення органів адвокатського самоврядування.
3. Договір про надання правової допомоги.

Література:

1. Конституція України: від 28 черв. 1996 р. № 254к/96-ВР. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80#top>
2. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України від 05 лип. 2012 р. № 5076-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5076-17#Text>
3. Про безоплатну правову допомогу: Закон України від 02 черв. 2011, № 3460-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3460-17>
4. Бірюкова, А. До питання визначення поняття «адвокат» у світлі інтеграційних процесів суспільного розвитку. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2018. 2(51), 138–142
5. Береза, Н. Монополія адвокатури на здійснення представництва в суді. Науковий часопис Національної академії прокуратури України. 2016. 4, 10–17.
6. Сопільник, Л., & Сопільник, Р. (2018). Євроінтеграційний вектор розвитку адвокатури України. Наукові записки Львівського університету бізнесу та права. Серія економічна. Серія юридична, 20, 127–130
7. Молдован А.В., Тилик Т.М. Адвокатура України: навч. посіб. Київ: Алерта, 2013. 256 с.
8. Фіолевський Д.П. Адвокатура: підручник. Вид. 3-тє, випр. і допов. Київ: Алерта, 2014. 624 с

1. Засади та завдання адвокатського самоврядування

У ст. 1 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" визначено, що **адвокатське самоврядування** — це гарантоване державою право адвокатів самостійно вирішувати питання організації та діяльності адвокатури в порядку, встановленому цим Законом. Водночас, адвокатське самоврядування — це визначена нормативно-правовими актами система органів, метою діяльності яких є забезпечення високого професійного рівня правової допомоги, що надається адвокатами в Україні, та реалізація правових гарантій адвокатської діяльності.

Основним нормативним джерелом організації та функціонування системи адвокатського самоврядування є розділ VII Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність".

Адвокатське самоврядування ґрунтується на засадах виборності, гласності, обов'язковості для виконання адвокатами рішень органів адвокатського самоврядування, підзвітності, заборони втручання органів адвокатського самоврядування у професійну діяльність адвоката.

Засади адвокатського самоврядування втілює у життя **Національна асоціація адвокатів України**, яка є недержавною некомерційною професійною організацією, яка об'єднує всіх адвокатів України та утворюється з метою забезпечення реалізації завдань адвокатського самоврядування, створена на засадах професійної належності для сприяння розвитку та зміцнення інституту адвокатури в Україні, підвищення рівня правової допомоги, що надається адвокатами, ролі та авторитету адвокатури в суспільстві, захисту прав і законних інтересів членів організації.

Найголовнішими напрямками діяльності Національної асоціації адвокатів України є:

- представлення адвокатури України у відносинах з органами державної влади, органами місцевого самоврядування, їх посадовими і службовими особами, підприємствами, установами, організаціями незалежно від форми власності, громадськими об'єднаннями та міжнародними організаціями, делегує представників до органів державної влади;

- захист професійних прав адвокатів та забезпечення гарантій адвокатської діяльності;

- забезпечення доступу та відкритості інформації стосовно адвокатів України.

Статут Національної асоціації адвокатів України затверджується з'їздом адвокатів України та є її установчим документом.

Завданнями адвокатського самоврядування є:

- 1) забезпечення незалежності адвокатів, захист від втручання у здійснення адвокатської діяльності;
- 2) підтримання високого професійного рівня адвокатів;
- 3) утворення та забезпечення діяльності кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- 4) створення сприятливих умов для здійснення адвокатської діяльності;
- 5) забезпечення відкритості інформації про адвокатуру та адвокатську діяльність;
- 6) забезпечення ведення ЄРАУ;
- 7) участь у формуванні Вищої ради юстиції у порядку, визначеному законом.

Треба зазначити, що брати участь у роботі органів адвокатського самоврядування та бути обраними до їх складу можуть лише адвокати України. Водночас, згідно із ст. 61 Закону України "Про адвокатуру та адвокатську діяльність" адвокат іноземної держави може звертатися до органів адвокатського самоврядування за захистом своїх професійних прав та обов'язків, брати участь у навчально-методичних заходах, що проводяться кваліфікаційно-дисциплінарними комісіями адвокатури, ВКДКА, радами адвокатів регіонів, РАУ та НААУ.

2. Організаційні форми адвокатського самоврядування

Система адвокатського самоврядування складається та здійснюється через діяльність таких організаційних форм, як:

- З'їзд адвокатів України;
- Рада адвокатів України;
- Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури;
- Вища ревізійна комісія адвокатури;
- Конференція адвокатів регіону;
- Рада адвокатів регіону;
- Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури;
- Ревізійна комісія адвокатів регіону.

Статтею 54 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначено, що вищим органом адвокатського самоврядування України є **з'їзд адвокатів України**, який скликається Радою адвокатів України не рідше одного разу на три роки або на вимогу не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів, включених до Єдиного реєстру адвокатів України, або не менш як однієї третини рад адвокатів регіонів.

З'їзд адвокатів України:

- обирає голову і заступників голови Ради адвокатів України, голову і заступників голови Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, голову і членів вищої ревізійної комісії адвокатури та достроково відкликає їх з посад;

- затверджує статут Національної асоціації адвокатів України та вносить до нього зміни;

- затверджує правила адвокатської етики;

- затверджує положення про Раду адвокатів України, положення про Вищу кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про Вищу ревізійну комісію адвокатури;

- розглядає та затверджує звіти Ради адвокатів України, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновки Вищої ревізійної комісії адвокатури;

- призначає трьох членів Вищої ради юстиції;

- затверджує кошторис Ради адвокатів України, кошторис Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, затверджує звіт про їх виконання;

- здійснює інші повноваження відповідно до Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність».

Відповідно до статті 55 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» у період між з'їздами адвокатів України функції адвокатського самоврядування виконує **Рада адвокатів України**, повноваження і порядок роботи якої визначаються Законом та затверджується з'їздом адвокатів України.

Рада адвокатів України:

- складає порядок денний, забезпечує скликання та проведення з'їзду адвокатів України;

- визначає квоту представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіонів, з'їзду адвокатів України;

- забезпечує виконання рішень з'їзду адвокатів України;
- здійснює організаційне, методичне, інформаційне забезпечення ведення Єдиного реєстру адвокатів України, здійснює контроль за діяльністю рад адвокатів регіонів щодо внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України та надання витягів з нього;
- затверджує регламент конференції адвокатів регіону, положення про раду адвокатів регіону, положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, положення про ревізійну комісію адвокатів регіону, положення про комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;
- встановлює розмір та порядок сплати щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування, забезпечує їх розподіл і використання (якщо з'їздом адвокатів України прийнято рішення про сплату щорічних внесків адвокатів на забезпечення реалізації адвокатського самоврядування та визначено напрями їх використання);
- визначає розмір відрахувань кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури на забезпечення діяльності Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- сприяє діяльності рад адвокатів регіонів, координує їх діяльність;
- сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;
- приймає рішення про розпорядження коштами і майном Національної асоціації адвокатів України відповідно до призначень коштів і майна, визначених статутом Національної асоціації адвокатів України та рішеннями з'їзду адвокатів України;
- розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність рад адвокатів регіонів, їх голів, скасовує рішення рад адвокатів регіонів;
- визначає друкований орган Національної асоціації адвокатів України;
- забезпечує ведення офіційного веб-сайту Національної асоціації адвокатів України;
- виконує інші функції відповідно до Закону та рішень з'їзду адвокатів України.

Відповідно до статті 52 Закону України «[Про адвокатуру та адвокатську діяльність](#)» **Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія**

адвокатури є колегіальним органом, завданням якого є розгляд скарг на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України та Раді адвокатів України.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури:

- розглядає скарги на рішення, дії чи бездіяльність кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- узагальнює дисциплінарну практику кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури;
- виконує інші функції відповідно до Закону.

В статті 53 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» передбачено, що для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю Національної асоціації адвокатів України, її органів, рад адвокатів регіонів, Ради адвокатів України, кваліфікаційно-дисциплінарних комісій адвокатури, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, діяльністю ревізійних комісій адвокатів регіонів утворюється і діє **Вища ревізійна комісія адвокатури**.

Вища ревізійна комісія адвокатури підконтрольна і підзвітна з'їзду адвокатів України.

За результатами перевірок Вища ревізійна комісія адвокатури складає висновки, які подає на розгляд та затвердження з'їзду адвокатів України. Вища ревізійна комісія адвокатури може подавати результати перевірок Раді адвокатів України, Вищій кваліфікаційно-дисциплінарній комісії адвокатури.

Голова та члени Вищої ревізійної комісії адвокатури обираються з'їздом адвокатів України, кількість яких визначається з'їздом адвокатів України.

Відповідно до статті 47 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» вищим органом адвокатського самоврядування в Автономній Республіці Крим, областях, містах Києві та Севастополі є **конференція адвокатів регіону**, адреса робочого місця яких знаходиться відповідно в Автономній Республіці Крим, області, містах Києві та Севастополі та відомості про яких включено до Єдиного реєстру адвокатів України.

Квота представництва, порядок висування та обрання делегатів конференції адвокатів регіону затверджуються Радою адвокатів України.

Конференція адвокатів регіону скликається радою адвокатів регіону не рідше одного разу на рік. Конференцію може бути скликано також за пропозицією не менш як однієї десятої від загальної кількості адвокатів регіону, адреса робочого місця яких знаходиться у відповідному регіоні, або Ради адвокатів України.

До повноважень конференції адвокатів регіону належать:

- обрання голови та членів ради адвокатів регіону, дострокове відкликання їх із посад;
- обрання делегатів на з'їзд адвокатів України;
- обрання представника адвокатів регіону до складу Ради адвокатів України та Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, дострокове відкликання їх із посад;
- визначення кількості членів кваліфікаційної і дисциплінарної палат кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, обрання голови та членів кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, дострокове відкликання їх із посад;
- обрання голови та членів ревізійної комісії адвокатів регіону, дострокове відкликання їх із посад;
- затвердження штатного розпису і кошторису ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури;
- розгляд та затвердження звіту ради адвокатів регіону, кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, висновків ревізійної комісії адвокатів регіону, представників адвокатів регіону у складі Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури і Ради адвокатів України;
- прийняття інших рішень відповідно до Закону.

Стаття 48 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначає, що період між конференціями адвокатів регіону функції адвокатського самоврядування у регіоні виконує **рада адвокатів регіону**.

Рада адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону.

Повноваження Ради адвокатів регіону:

- представляє адвокатів регіону;
- складає порядок денний, скликає та забезпечує проведення конференції адвокатів регіону;

- забезпечує виконання рішень конференції адвокатів регіону, здійснює контроль за їх виконанням;
- здійснює інформаційно-методичне забезпечення адвокатів регіону, сприяє підвищенню їх кваліфікації;
- приймає присягу адвоката України;
- визначає представників адвокатури до складу конкурсної комісії з відбору адвокатів для надання безоплатної вторинної правової допомоги;
- сприяє забезпеченню гарантій адвокатської діяльності, захисту професійних і соціальних прав адвокатів;
- розпоряджається коштами та майном відповідно до затвердженого кошторису;
- забезпечує в установленому порядку внесення відомостей до Єдиного реєстру адвокатів України;
- утворює комісію з оцінювання якості, повноти та своєчасності надання адвокатами безоплатної правової допомоги;
- виконує інші функції відповідно до Закону, рішень конференції адвокатів регіону, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

Рада адвокатів регіону є юридичною особою. Повноваження і порядок роботи ради адвокатів регіону визначаються цим Законом та положенням про раду адвокатів регіону.

Установчим документом ради адвокатів регіону є положення про раду адвокатів регіону, яке затверджується Радою адвокатів України.

Згідно статті 50 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» **кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури** утворюється з метою визначення рівня фахової підготовленості осіб, які виявили намір отримати право на заняття адвокатською діяльністю, та вирішення питань щодо дисциплінарної відповідальності адвокатів. Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури підконтрольна та підзвітна конференції адвокатів регіону.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури діє у складі кваліфікаційної та дисциплінарної палат. Кваліфікаційна палата утворюється у складі не більше дев'яти членів, дисциплінарна - не більше одинадцяти членів палати.

До повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури належать:

- організація та проведення кваліфікаційних іспитів;

- прийняття рішень щодо видачі свідоцтва про складення кваліфікаційного іспиту;
- прийняття рішень про зупинення або припинення права на заняття адвокатською діяльністю;
- здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвокатів;
- вирішення інших питань, віднесених до повноважень кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури Законом, рішеннями конференції адвокатів регіону, Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, Ради адвокатів України, з'їзду адвокатів України.

Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймається шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості членів її палат. Рішення палати приймається шляхом голосування більшістю голосів від загальної кількості її членів, крім випадків, передбачених цим Законом.

Рішення кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури може бути оскаржено протягом тридцяти днів із дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури є юридичною особою і діє відповідно до цього Закону, інших законів України та положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури.

Установчим документом кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури є положення про кваліфікаційно-дисциплінарну комісію адвокатури, яке затверджується Радою адвокатів України.

Стаття 51 Закону України «Про адвокатуру та адвокатську діяльність» визначила, що для здійснення контролю за фінансово-господарською діяльністю ради адвокатів регіону та кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури утворюється і діє **ревізійна комісія адвокатів регіону**.

Ревізійна комісія адвокатів регіону підконтрольна і підзвітна конференції адвокатів регіону.

За результатами перевірок ревізійна комісія адвокатів регіону складає висновки, які подає на розгляд та затвердження конференції адвокатів регіону. Ревізійна комісія адвокатів регіону може подавати результати перевірок Раді адвокатів України та з'їзду адвокатів України.

3. Порядок здійснення дисциплінарного провадження стосовно адвоката

Дисциплінарне провадження - процедура розгляду письмової скарги, яка містить відомості про наявність у діях адвоката ознак дисциплінарного проступку.

Дисциплінарне провадження стосовно адвоката здійснюється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури за адресою робочого місця адвоката, зазначеною в Єдиному реєстрі адвокатів України.

Підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності є вчинення ним дисциплінарного проступку.

Дисциплінарним проступком адвоката є:

- 1) порушення вимог несумісності;
- 2) порушення присяги адвоката України;
- 3) порушення правил адвокатської етики;
- 4) розголошення адвокатської таємниці або вчинення дій, що призвели до її розголошення;
- 5) невиконання або неналежне виконання своїх професійних обов'язків;
- 6) невиконання рішень органів адвокатського самоврядування;
- 7) порушення інших обов'язків адвоката, передбачених законом.

Не є підставою для притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності винесення судом або іншим органом рішення не на користь його клієнта, скасування або зміна судового рішення або рішення іншого органу, винесеного у справі, в якій адвокат здійснював захист, представництво або надавав інші види правової допомоги, якщо при цьому не було вчинено дисциплінарного проступку.

За вчинення дисциплінарного проступку до адвоката може бути застосовано одне з таких дисциплінарних стягнень:

- 1) попередження;
- 2) зупинення права на заняття адвокатською діяльністю на строк від одного місяця до одного року;
- 3) для адвокатів України - позбавлення права на заняття адвокатською діяльністю з наступним виключенням з Єдиного реєстру адвокатів України, а для адвокатів іноземних держав - виключення з Єдиного реєстру адвокатів України.

Адвокат може бути притягнутий до дисциплінарної відповідальності протягом року з дня вчинення дисциплінарного проступку.

Право на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури із заявою (скаргою) щодо поведінки адвоката, яка може бути підставою для дисциплінарної відповідальності, має **кожен, кому відомі факти такої поведінки.**

Не допускається зловживання правом на звернення до кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, у тому числі ініціювання питання про дисциплінарну відповідальність адвоката без достатніх підстав, і використання зазначеного права як засобу тиску на адвоката у зв'язку із здійсненням ним адвокатської діяльності.

Дисциплінарну справу стосовно адвоката не може бути порушено за заявою (скаргою), що не містить відомостей про наявність ознак дисциплінарного проступку адвоката, а також за анонімною заявою (скаргою).

Дисциплінарне провадження складається з таких стадій:

- 1) проведення перевірки відомостей про дисциплінарний проступок адвоката;
- 2) порушення дисциплінарної справи;
- 3) розгляд дисциплінарної справи;
- 4) прийняття рішення у дисциплінарній справі.

Перевірка відомостей про дисциплінарний проступок адвоката (ст. 38 Закону). Заява (скарга) щодо поведінки адвоката, яка може мати наслідком його дисциплінарну відповідальність, реєструється кваліфікаційно-дисциплінарною комісією адвокатури та *не пізніше трьох днів з дня її надходження передається до дисциплінарної палати.*

Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури за дорученням голови палати проводить перевірку відомостей, викладених у заяві (скарзі), та звертається до адвоката для отримання письмового пояснення по суті порушених питань.

Під час проведення перевірки член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури має право опитувати осіб, яким відомі обставини вчинення діяння, що має ознаки дисциплінарного проступку, отримувати за письмовим запитом від органів державної влади та органів місцевого самоврядування, їх посадових та службових осіб, керівників підприємств, установ, організацій незалежно від форми власності

та підпорядкування, громадських об'єднань, фізичних осіб необхідну для проведення перевірки інформацію, крім інформації з обмеженим доступом.

Орган державної влади, орган місцевого самоврядування, їх посадові та службові особи, керівники підприємств, установ, організацій, громадських об'єднань, фізичні особи, яким надіслано запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, зобов'язані не пізніше десяти робочих днів з дня отримання запиту надати відповідну інформацію, копії документів.

Відмова в наданні інформації на запит члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, несвоєчасне або неповне надання інформації, надання інформації, що не відповідає дійсності, тягнуть за собою відповідальність, передбачену законом.

За результатами перевірки відомостей членом дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури складається довідка, яка має містити викладення обставин, виявлених під час перевірки, висновки та пропозиції щодо наявності підстав для порушення дисциплінарної справи.

Заява (скарга) про дисциплінарний проступок адвоката, довідка та всі матеріали перевірки подаються на розгляд дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Порушення дисциплінарної справи (ст. 29 Закону). За результатами розгляду заяви (скарги) про дисциплінарний проступок адвоката, довідки та матеріалів перевірки дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури *більшістю голосів членів палати*, які беруть участь у її засіданні, вирішує питання про порушення або відмову в порушенні дисциплінарної справи стосовно адвоката.

Рішення про порушення дисциплінарної справи з визначенням місця, дня і часу її розгляду чи про відмову в порушенні дисциплінарної справи *надсилається або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох днів з дня прийняття такого рішення.* До рішення про порушення дисциплінарної справи, яке надсилається або вручається адвокату, додається довідка члена дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, складена за результатами перевірки.

Рішення про порушення дисциплінарної справи або про відмову в порушенні дисциплінарної справи *може бути оскаржено протягом*

тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду.

Розгляд дисциплінарної справи (ст. 40 Закону). Дисциплінарна справа стосовно адвоката розглядається дисциплінарною палатою кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури протягом тридцяти днів з дня її порушення.

Розгляд дисциплінарної справи здійснюється на засадах змагальності. Під час розгляду справи дисциплінарна палата заслуховує повідомлення члена дисциплінарної палати, який проводив перевірку, про результати перевірки, пояснення адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, та пояснення інших заінтересованих осіб.

Адвокат, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, мають право надавати пояснення, ставити питання учасникам провадження, висловлювати заперечення, подавати докази на підтвердження своїх доводів, заявляти клопотання і відводи, користуватися правовою допомогою адвоката.

У разі неможливості з поважних причин брати участь у засіданні кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури адвокат, стосовно якого розглядається справа, може надати по суті порушених питань письмові пояснення, які додаються до матеріалів справи. Письмові пояснення адвоката оголошуються на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури.

Неявка адвоката чи особи, яка ініціювала питання дисциплінарної відповідальності адвоката, на засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури без поважних причин за умови наявності доказів завчасного повідомлення зазначених осіб про місце, день і час засідання не перешкоджає розгляду дисциплінарної справи. У разі повторної неявки зазначених осіб на засідання палати розгляд справи здійснюється за їх відсутності незалежно від причин неявки.

Розгляд справи про дисциплінарну відповідальність адвоката є відкритим, крім випадків, якщо відкритий розгляд справи може призвести до розголошення адвокатської таємниці.

Під час засідання дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури ведеться протокол, який підписується головуючим та секретарем засідання.

Прийняття рішення у дисциплінарній справі (ст. 41 Закону). *За результатами розгляду дисциплінарної справи дисциплінарна палата кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури приймає рішення про притягнення адвоката до дисциплінарної відповідальності за вчинення дисциплінарного проступку і застосування до нього дисциплінарного стягнення або про закриття дисциплінарної справи. Рішення дисциплінарної палати приймається більшістю голосів від її загального складу, крім рішення про припинення права на заняття адвокатською діяльністю, яке приймається двома третинами голосів від її загального складу.*

Рішення у дисциплінарній справі має бути вмотивованим. Під час обрання виду дисциплінарного стягнення враховуються обставини вчинення проступку, його наслідки, особа адвоката та інші обставини.

Рішення у дисциплінарній справі приймається за відсутності адвоката, стосовно якого порушено дисциплінарну справу, та особи, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката.

Член дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури, який проводив перевірку відомостей про дисциплінарний проступок адвоката, не бере участь у голосуванні.

Рішення оголошується на засіданні дисциплінарної палати кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури. *Копія рішення надсилається або вручається під розписку адвокату та особі, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, протягом трьох робочих днів з дня прийняття рішення.*

Оскарження рішення у дисциплінарній справі (ст. 42 Закону). Адвокат чи особа, яка ініціювала питання про дисциплінарну відповідальність адвоката, має право оскаржити рішення у дисциплінарній справі протягом тридцяти днів з дня його прийняття до Вищої кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури або до суду. Оскарження рішення не зупиняє його дії.

Вища кваліфікаційно-дисциплінарна комісія адвокатури протягом десяти днів з дня отримання заяви (скарги) витребує матеріали дисциплінарної справи у відповідної кваліфікаційно-дисциплінарної комісії адвокатури та забезпечує розгляд скарги на рішення у дисциплінарній справі протягом тридцяти днів з дня одержання матеріалів дисциплінарної справи.